

WPA Benelux

Nieuws 2014/4

WPA – Nieuwsbrief 4 – 2014

- Blz. 2 Van het bestuur
- Blz. 3 10 jaar WPA-Benelux
- Blz. 8 Fazantendag 2014
- Blz. 11 Verslag ECBG
- Blz. 12 Nieuwsflitsen
- Blz. 14 Op bezoek bij andere chapters
- Blz. 18 Op bezoek bij onze zuiderburen in Clères – Frankrijk
- Blz. 17 Lidmaatschap en agenda

Moerassneeuwhoen

(Lagopus lagopus)

Foto

Ivan Roels bij Lundi

Colofon

Voorzitter

Ludo Pinceel

Secretaris

Paulo Raeymaekers

Penningmeester

Teun van de Braak

Leden

Dr. Serafino Di Cristofaro

Frédéric Verstappen

Ivan Roels

Dirk Callebaut

Jaak Janssen

Coördinator studbooks

Ivan Roels

Website

www.wpa-benelux.info

E-mail

info@wpa-benelux.info

Hoofdredacteur Nieuwsbrief

Ludo Pinceel

Leden European Conservation Breeding Group

Ludo Pinceel

Paulo Raeymaekers

Frédéric Verstappen

Internationale contacten

Steven Vansteenkiste

Veterinaire aspecten

Loi Burger

Ereleden

Han Assink postuum

Dieter Arnolds postuum

Madelon Willemsen

Postadres secretariaat

Paulo Raeymaekers

Lage weg 37c

2470 Retie

België

Raad van Advies

R. van Bockstaele

Prof. Dr. G.M. Dorrestein

Ir. R. Holsheimer

Drs. Ir. P.P. van der Lugt

Drs. Ing. Ronald Wezeman

Van het bestuur

De herfst is nu volop begonnen en de winter staat weer voor de deur. We kunnen dus de balans opmaken van een al dan niet geslaagd kweekseizoen en onze dieren op de winter voorbereiden.

In deze laatste nieuwsbrief kunnen we in ieder geval tevreden terugblikken op een erg drukke, maar boeiende maand september. Naast onze geslaagde Fazantendag op zaterdag 13 september in de Antwerpse zoo, was het ook aan onze afdeling om de ECBG vergadering te organiseren, die de dag daarvoor doorging in Planckendael. Het eerste weekend van september waren ook heel wat liefhebbers naar Rietberg in Duitsland getrokken voor de jaarlijkse bijeenkomst van WPA-Duitsland. Een bezoek aan de Lundi Farm en enkele andere collecties maakten de verplaatsing zeker de moeite waard. In de week na onze eigen fazantendag waren we uitgenodigd in Ierland, waar niet alleen de Annual Convention van WPA doorging, maar ook enkele bezoeken aan grote fazantenkwekers en een dierenpark op het menu stonden. Ook WPA-Frankrijk bleef niet achter en hield een geslaagde reunie in het Parc Delacour te Clères op zaterdag 18 oktober. Over al deze activiteiten kunnen diegenen die er niet bij konden zijn meer vernemen in de volgende bladzijden.

In dit nummer besteden we ook extra aandacht aan de 35ste verjaardag van WPA-Benelux.

We doen dat met een tekst die onze betreurde stichter en erevoorzitter Han Assink in 1989 in de toenmalige nieuwsbrief neerschreef ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van WPA-Benelux. Bij het nalezen van deze bijdrage, die ondermeer in het kort het ontstaan van WPA en WPA-Benelux beschrijft, valt het op dat de visie die Han hierin ontwikkelde, vandaag nog steeds actueel is. Anderszijds doet het ons een enorm genoegen dat een aantal van de zaken die hij als noodzakelijk vermeldde, nu meer en meer tot de realiteit zijn gaan behoren. De focusgroepen met hun activiteiten (balgenstudies in museums, DNA onderzoek met het oog op raszuiverheid, beheer van populaties) zijn maar enkele voorbeelden. Ook de samenwerking van alle Europese chapters binnen ECBG en de rol van WPA binnen de EAZA Galliformes TAG zijn zeker verwezenlijkingen die vermeldenswaard zijn. Tenslotte is de actie tot redding van de Edwards-fazant, waarin WPA een hoofdrol speelt, hét bewijs dat samenwerking tot schitterende resultaten kan leiden.

10 jaar WPA-Benelux Nu al 25 jaar geleden

Nog steeds is het voor mij en ik denk voor de meeste leden van de WPA een voorrecht om lid te zijn van de World Pheasant Association. Een organisatie die nu 15 jaar geleden werd opgericht door drie zeer geïnteresseerde "fazantenliefhebbers" in Engeland. Dr. Tim Lovel, Major Iain Grahame en Keith Howman en hun echtgenotes meenden dat er meer gedaan kon en gedaan moest worden dan door de toen bestaande organisaties werd gedaan. Zij zijn hierin buitengewoon geslaagd en hebben nu een wereldwijd vertakte organisatie met afdelingen in veel landen zowel in de westerse wereld als in de landen waar de fazanten in het wild voorkomen. De WPA, de World Pheasant Association, is nu een organisatie die gerespecteerd wordt door overheden, natuurbeschermingsorganisaties en zusterorganisaties en heeft inmiddels de toestemming van de I.U.C.N., de International Union for Conservation of Natural Resources, verworven. Dit houdt onder meer in dat de WPA de organisatie is, die de soorten binnen de orde Galliformes inventariseert en maatregelen voorstelt tot behoud van deze soorten. De P uit de WPA dekt niet het volledige werkterrein van de WPA, omdat zij zich bezig houdt met alle hoenderachtigen dus ook met de andere families binnen deze orde zoals de grootpoothoenders en de hokko-achtigen.

Mijn kennismaking met de WPA dateert uit 1974, toen Ir. Dick van Dam, directeur van Diergaarde Blijdorp in Rotterdam, waar ik kort daarvoor in dienst was getreden, het noodzakelijk achtte voor de vogelcurator van Blijdorp om ervaring op te doen met watervogels en fazanten in Engeland. Nadat ik mijn stageperiode in Slimbridge had afgerond en de rest van mijn stage zou voortzetten bij de Pheasant Trust werd me door mijn vrienden in Slimbridge duidelijk gemaakt, dat ik op mijn weg naar Great Witchingham niet moest vergeten om aan te gaan bij de Grahame's op Daws Hall in Suffolk. Dat deed ik, uiteraard maakte ik daar melding van mijn voorgenomen stage op de Pheasant Trust. Didy en Iain stimuleerden dat en waren erg benieuwd naar mijn bevindingen op de "trust". Zij vertelden me dat ze jaren lid waren geweest van de trust maar met vrienden net een nieuwe organisatie hadden opgericht (de WPA). Uiterst gastvrij werd ik rondgeleid en zag er voor het eerst van mijn leven Bloedfazanten die niet zo lang geleden waren geïmporteerd door de Grahame's met de hulp van Cees Stapel, toen nog hun vogelverzorger.

Mijn kennismaking met de WPA had plaatsgevonden zonder dat ik het mij realiseerde. Ik maakte mijn stage op de trust af en zag daar Cabot's tragopanen, net geïmporteerde witte oorfazanten en een westelijke tragopaan. Gewapend met meer kennis ben ik naar huis gegaan en ben lid geworden van de WPA. Ik ben jaarlijks naar de Conventies gegaan en heb alleen de eerste bijeenkomst in Londen gemist.

Mijn goede vriend Herman Zomer probeerde ik te stimuleren mee te gaan naar de conventie in Bradford en eigenlijk een beetje los te weken van de sfeer in de papegaaierwereld waarin hij toen erg betrokken was. Een sfeer waarin de commerciële benadering van het houden van vogels het belangrijkste was. Herman was erg enthousiast en sloot zich aan.

In 1979 werd de eerste 'Fazantendag' in de Benelux gehouden. De toenmalige WPA-leden hadden we uitgenodigd in de nieuwe personeelskantine van Blijdorp. Sindsdien zijn we in die eerste jaren van ca. 30 leden uitgegroeid naar een 135 leden tellende afdeling en hebben geprobeerd de WPA en anderen te stimuleren met de ideeën die ons zo bezig hielden.

Kort voor die eerste fazantendag leerden Madelon, Agnes en ik elkaar kennen bij Henk Munsters in Born, waar door Aviornis een dag was georganiseerd en waar Didy Grahame en Tim Lovel de afdeling WPA België/Nederland hebben helpen vormen. Ik geloof dat we na Engeland, de eerste zelfstandige afdeling in Europa zijn geworden. Aanvankelijk werd deze

nieuwe ster aan het hoenderfirmament met enige terughoudendheid ontvangen. Uitspraken als 'elitair' en 'die mensen hebben niet eens zelf fazanten' kwamen regelmatig voor. Het ene is niet juist, het andere soms. Wat echter van groter belang was en waar we nu nog trots op zijn is dat deze organisatie fazantenhouders, onderzoekers, natuurbeschermers en overheidswerkers onder zich verenigt. Allemaal met hetzelfde doel: de hoenders te beschermen, in stand te houden, voor de generaties die na ons komen en natuurlijk voor de vogels zelf, zowel in hun natuurlijke gebieden als in volières van fokkers en dierentuinen.

Naast WPA-BNL is er in de Benelux en daarbuiten de zeer actieve organisatie Aviornis, die de fazantenhouderij combineert met die der eendachtigen en duiven en die enkele duizenden leden telt. Na aanvankelijk een wat stroeve verhouding bleek al snel dat de beide organisaties elkaar aanvulden en samen de schouders konden zetten onder de problematiek van het afgelopen decennium. Met plezier kijken we terug op het ontstaan van gemeenschappelijke werkgroepen voor kamhoenders en korhoenders. De deelname van tal van Aviornisleden aan het Wallichfazanten-project betekende dat de koers van de beide verenigingen vrijwel dezelfde was. Toen dan ook enige jaren geleden het excellente ringensysteem van Aviornis beschikbaar kwam voor WPA leden bleek weer eens te meer dat we gezamenlijk veel meer kunnen bereiken dan ieder afzonderlijk.

Een van de succesvolste initiatieven van WPA-BNL is de jaarlijkse organisatie van de Fazantendag. Op deze congressen worden zoveel mogelijk fokkers, wetenschappers, dierentuinmensen en veldonderzoekers bij elkaar gebracht. Uniek omdat nog te vaak vakgebieden geïsoleerd over dezelfde problematiek spreken. Aanvankelijk begonnen deze bijeenkomsten met een 30 tot 40 tal mensen. Inmiddels zijn ze uitgegroeid tot manifestaties van 175 personen. Achtereenvolgens werden de Fazantendagen gehouden in Diergaarde Blijdorp Rotterdam, Burger's Dierenpark Arnhem, Avifauna Alphen a.d. Rijn, Antwerpse Dierentuin te Antwerpen, weer Blijdorp, nogmaals in Avifauna, in Artis te Amsterdam, bij de Gezondheidsdienst voor Pluimvee te Doorn en vorig jaar nogmaals in Blijdorp. Internationale Conventies werden tweemaal georganiseerd in Lunteren in de Blijde Wereld in 1982 en in de Antwerpse Dierentuin in 1984.

De laatste jaren is er, sinds de ratificering van de Conventie van Washington (CITES) in 1976 door zo'n 100 landen, veel veranderd. Deze wetgeving is bedoeld om de handel in exotische dieren te beperken. Er is een vergunningstelsel gekomen en voor het eerst sinds mensenheugenis heeft de overheid mede verantwoordelijkheid over uw dieren en welke getransporteerd kunnen worden. Deze veranderingen zijn allemaal zeer terecht en ik vermoed dat nog weinig fazantenmensen problemen hebben met dit feit.

Wat ik me wel afvraag is of de fokkers, de leden van vogel- en andere dierenhoudersverenigingen zich voldoende realiseren, dat het nu en in de toekomst zeker niet meer mogelijk zal zijn om dieren uit het wild te betrekken en dit nieuwe bloed te gebruiken om onze gevangenschapspopulaties te verbeteren. Dit hebben we jaren en jaren kunnen doen zonder problemen; immers was er sprake van inteelt dan werd tijdig gezorgd voor nieuwe vogels uit het wild. Dit is voorgoed verleden tijd!!! En als we op dezelfde manier doorgaan met in ons geval, het fokken van hoenders zonder samenwerking en coördinatie van de fokkerij dan zullen we helaas een slechte toekomst tegemoet gaan en zullen onze volièrebestanden ernstig verarmen en kunnen we geen bijdrage leveren aan de instandhouding van soorten.

Wat moet er gedaan worden?

We moeten op de eerste plaats een goede boekhouding van onze dieren houden, dus juist identificeren (ringen) en zorgen dat we onverwant fokken. De broeder/zuster fokkerij moet volledig maar dan ook volledig uitgebannen worden. Ik denk dat, indien we willen slagen met de instandhouding van bv. CITES I dieren, de meest bedreigde soorten, dat we dan geleidelijk moeten gaan accepteren dat het financiële aspect bij de fokkerij op de 2de plaats dient te komen omdat dit uiteindelijk een hindernis is die de instandhouding van een bepaalde soort kan belemmeren.

Er zullen fokcoördinatoren aangesteld moeten worden, zoals dat in de diertuinwereld reeds enige jaren eerder is gebeurd. Een uitstekend voorbeeld van fokcoördinatie is het stamboek van de Antwerpse Dierentuin voor de Congopauwen, geleid door Roland van Bocxstaele. Mogelijk dat in deze en andere diertuinprogramma's die erkend zijn door de IUCN, de particulieren deel kunnen nemen zoals dat reeds in een enkel geval gebeurt. De deelnemers dienen zich dan wel ondergeschikt te maken aan het eerste belang, de instandhouding van de soort, hetgeen kan betekenen dat dieren daar geplaatst worden waar ze een optimale bijdrage kunnen leveren aan de instandhouding van de soort in gevangenschap.

Een ander probleem dat zich bij particulieren en de particuliere instelling voordoet is gebrek aan continuïteit van de fok en de fokprogramma's. Hier bedoel ik mee dat een particuliere fokker zich kan inzetten zolang hij leeft. Echter fokprogramma's voor bedreigde diersoorten dienen oneindig door te gaan en de dieren binnen zo'n programma of hun afstammelingen (hun genetisch materiaal) dienen blijvend beschikbaar te blijven. De oplossing van dit continuïteitsprobleem is niet eenvoudig. Het eigendom van de particulier of instelling is vaak van dien aard dat men niet snel geneigd zal zijn de dieren beschikbaar te stellen voor een fokprogramma, hoewel men wellicht dan kan spreken van een gezamenlijke eigendom. Bij het leven dient in ieder geval de fokker geregeld te hebben dat de dieren beschikbaar blijven voor het fokprogramma.

Deze en veel andere problemen dienen de komende jaren opgelost te worden en ik vrees dat degene die niet meewerkt, uiteindelijk zijn dieren verliest omdat hij niet aan de samenwerkingsprojecten meedoet.

Een ander probleem van de komende jaren zal zijn of en in hoeverre wij het welzijn van onze hoendervogels voldoende hebben gegarandeerd. Schrijnende ontwikkelingen die men soms in de bio-industrie of in de kweek van gedomesticeerde vogels tegen komt zullen niet of nauwelijks aan de orde zijn. Maar het streven naar een steeds grotere productie van jongen kan leiden tot ongewenste situaties: storingen in gedrag, storingen in de groei, storingen veroorzaakt door ongeschikte huisvesting.

Het welzijn van een dier wordt mede bepaald door de huisvesting, het gedrag, het voer en de voermethoden. De relatie tussen voer en huisvesting werd ongeveer 30 jaar geleden bij landbouwhuisdieren onderkend. Dat was de tijd van anti-biotica gebruik en vitamine-stoten bij de opfok van kuikens, immers anders was de uitval te groot. Echter door een betere kennis van huisvesting en de verbetering daarvan bleek al snel dat deze toevoegingen overbodig bleken. Ik denk dat met name op dit gebied in de fazantenhouderij nog het een en ander te verbeteren valt, want anti-biotica en extra vitaminen camoufleren vaak minder goede opfokomstandigheden.

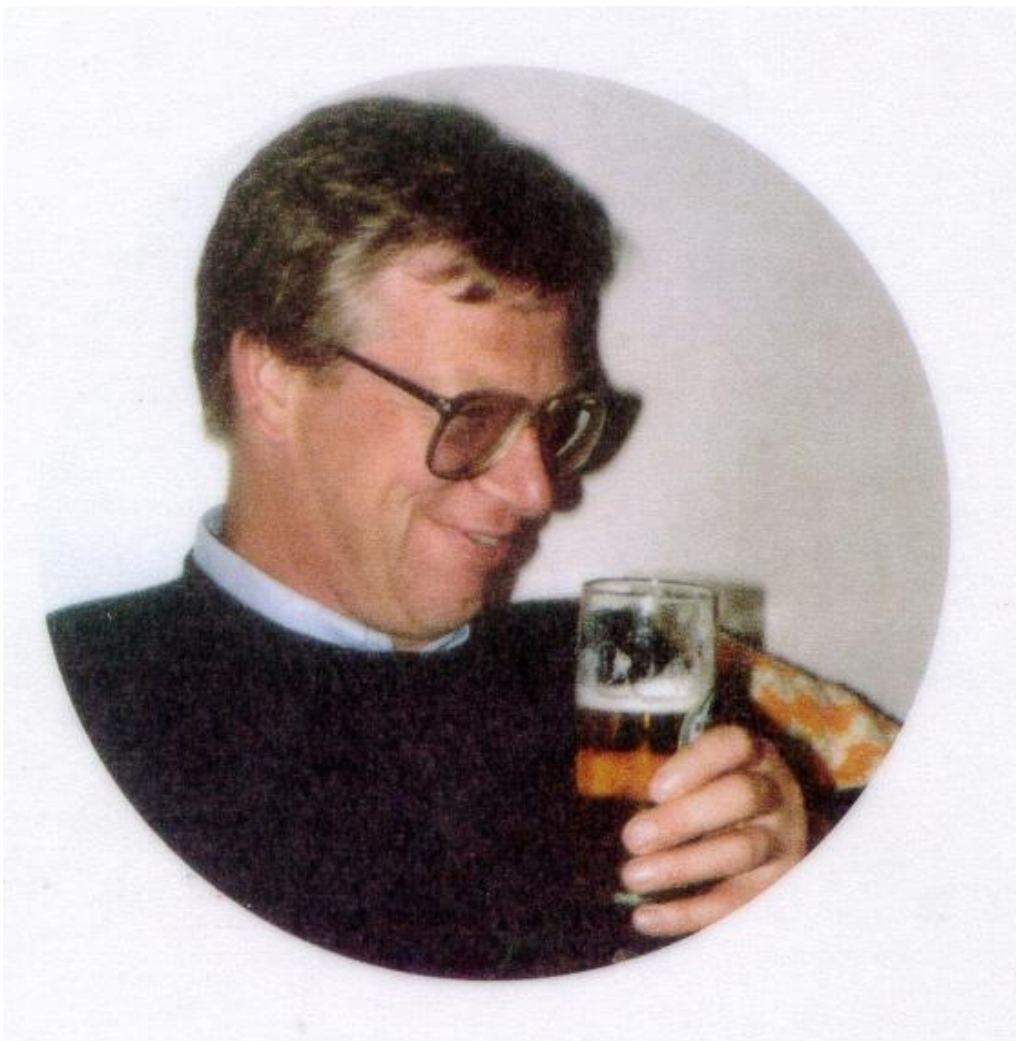
De toekomst biedt voor ons hoenderliefhebbers, mensen die de avicultuur meer aanzien willen geven, nog oneindig veel uitdagingen. De grootste uitdaging zal zijn het succes mochten wij gezamenlijk in staat blijken bedreigde diersoorten te behoeden voor uitsterven.

William Beebe, de eerste vogelcurator van Nex York Zoo zegt in de volgende engelse zinnen veel over de rol van avicultuur:

"The beauty and genius of a work of art
may be reconceived, though its material
expression be destroyed;
a vanished harmony may yet again inspire
the composer;
but when the last individual of a race
of living things breathes no more,
another heaven and another earth
must pass before such a one can be again."

Laat ons deze woorden goed onthouden want datgene wat we verliezen komt nooit meer terug.

Rotterdam, april 1989
Han Assink,
Voorzitter WPA BNL

Fazantendag 2014

Eén van onze hoogtepunten is onze jaarlijkse fazantendag . Dit jaar was deze voorzien in de Zoo van Antwerpen.

Iedereen kent deze prachtige dierentuin die nog steeds een mooie collectie hoenderachtigen bezit .

Gelukkig was de zon van de partij en konden we genieten van een prachtige dag. Ook heel wat buitenlandse gasten waren aanwezig uit Groot-Brittannië en Duitsland en tevens de heer Dang Gia Tung, directeur van de zoo van Hanoi.

Er was een druk programma voorzien met in de voormiddag een geleide rondgang door de zoo en in de namiddag een zestal lezingen.

De eerste gasten arriveren reeds om 9h00 met de trein en kunnen genieten van een tas koffie in de Verlat-zaal. Om 10h00 starten we

met de rondleiding in de dierentuin. Dit onder de leiding van 2 gekende gidsen: Frédéric Verstappen en Steven Van Steenkiste. Zij kennen niet alleen beiden de zoo als hun broekzak maar verrasten ons tevens op een ganse reeks verhalen en achtergronden van de dieren. We brengen een bezoek achter de schermen bij de Kongopauwen, van daaruit gaat het naar het vogelgebouw met een afdaling in de catacomben waar zich de broedkelder bevindt. We trekken ook langs alle volières waar zich de fazanten en hokko's

bevinden. De goudfazant laat zijn prachtig veerkleed bewonderen tot genoeg van iedere deelnemer.

De voorziene tijd voor de rondgang is zoals meestal te kort en we moeten ons nog haasten naar het restaurant. Hier krijgen we een heerlijke broodjesmaaltijd geserveerd. Tevens maken we hier kennis met enkele nieuwe leden van de vereniging. Na de lunch is het de hoogste tijd om aan de voordrachten te beginnen. Er staan immers enkele mooie lezingen op het programma.

Ludo Pinceel, onze voorzitter, verwelkomde de gasten en de sprekers. Hij gaf tevens een overzicht van 35 jaar WPA-Benelux. De focusgroepen kregen extra aandacht en hun positieve inbreng voor de fazantenhouderij werd benadrukt.

Na Ludo was het de beurt aan Peter Galbusera die vooral de nadruk legde op de conservatie en het beheer van stamboeken door Zoo Antwerpen.

Philip Helsen kan zich dan even uitleven in het kweekprogramma en beheer van de Kongopauwen. Het beheer van een goed stamboek en kweekprogramma werd hier nogmaals duidelijk, met de nadruk op het vermijden van inteelt.

Na deze nuttige en vooral informatieve voordrachten was het nu de beurt aan Jaap Korten die ons een groot aantal dia's liet bewonderen van alle soorten en ondersoorten van de parelhoenders op het Afrikaanse continent. Tevens vermeldde hij ook waar het leefgebied van deze soorten is. Deze voordracht gaf ons heel wat meer inzicht gegeven in deze interessante groep hoenderachtigen.

Na Jaap Kortens was het de beurt aan onze eregast, de heer Dang Gia Tung, directeur van de Zoo van Hanoi.

Dan Gia Tung gaf een voorstelling over de fazanten en kamhoenders in de zoo van Hanoi. Hij gaf ook een overzicht van de jarenlange samenwerking met de WPA.

Hij benadrukte vooral het nieuwe project rond de Edwards-fazant. Het grote doel is deze fazant terug te brengen in zijn natuurlijk habitat. De heer Tung speelt een belangrijke rol in dit project. En het was ook in die hoedanigheid dat hij is uitgenodigd door WPA.

De voordrachten werden dan afgesloten door John Corder die weer enkele prachtige beelden van zeldzame of in het wild gefilmde fazanten toonde.

Zoals steeds keken de liefhebbers met verwondering toe en gaven de nodige commentaar.

Na deze voordrachten was er nog een diner voorzien in het restaurant: Radisson Blue gelegen op het Astridplein. De gasten hebben daar nog genoten van een heerlijke maaltijd afgerond met een doorzakkertje.

We kunnen weer terugblikken op een geslaagde fazantendag in de Zoo van Antwerpen.

We danken de Zoo voor hun gastvrijheid en de mogelijkheden die ze ons gaven .

ECBG vergadering 12 september te Planckendael.

- In de toekomst zullen de Cabot-tragopanen in het EAZA stamboek ook getest moeten worden. Ook Amerikaanse dierentuinen zijn bereid om collectief stalen te sturen van hun dieren. Dit zal een nog beter inzicht geven op de genetische variatie binnen de populatie. Uit eerdere testen bij onze WPA leden weten we dat de variatie bij de Cabots in Europa groter is dan aanvankelijk gedacht.
- Weldra zal men in Edingburg beginnen met het DNA testen van Maleise pauwfazanten en Bergpauwfazanten uit privé collecties, er is namelijk dringend nood aan nieuwe dieren om het stamboek een boost te geven. Hiervoor is eerst uitsluitel nodig of er al dan niet hybridisatie geweest is met andere soorten.
- Voor de Edwards-fazant zijn de Husbandry Guidelines gefinaliseerd en deze zullen worden rondgestuurd naar o.a.IUCN Galliform Specialist Group en de EAZA GalliTAG.
- Volgend kweekseizoen zullen de nakomelingen afkomstig van de Edward X Vietnam-experimenten, onderling gepaard worden. De nakomelingen die hieruit voortkomen zullen ons meer inzicht geven in de vererving van de witte staartveren, namelijk of deze dominant, recessief of geslachtsgebonden vererven.
- Het vervolg van het Edwards DNA project wordt gefinancierd door enkele dierentuinen en het SEAC. Nu kunnen nog eens extra 20 stalen van Edwards, 20 Vietnam en 20 Swinhoe's onderzocht worden. Deze analyse is nodig om een goed beeld van de variatie tussen beide groepen te krijgen en om na te gaan of er al dan niet hybriden voorkomen met Swinhoe.
- In Vietnam heeft VietNature een workshop gehouden over de Edwards-fazant. Zij hebben ook een nieuwe poster gepubliceerd en verdeeld aan de plaatselijke bevolking waarin ze vragen om melding te maken wanneer ze deze vogel in het wild zien. Ook hebben ze een vergunning voor de komende 30 jaar op een 800 ha groot natuurgebied dat in het oude verspreidingsgebied ligt van de Edwards-fazant. Dit zou in de toekomst een uitvalsbasis kunnen worden voor een eventuele herintroductie.
- Het Amyran project in Georgië heeft de nodige fondsen ontvangen en zal deze gebruiken om in de toekomst geen hybride jachtfazanten meer uit te zetten, maar wel zuivere Zuid-Kaukasische edelfazanten. Deze zullen worden opgekweekt in een kweekcentrum dat hiervoor een 200 dieren heeft ontvangen. In Amyran leeft nog een kleine populatie van de *Phasianus colchicus colchicus* die meer dan kwetsbaar is door het uitzetten van jachtfazanten.

Nieuwsflitsen

Het meeste nieuws is weer bij de **Focusgroep Tragopanen** te rapen.

De resultaten van de zesde onderzoeksfase zijn intussen binnen en aan de betrokkenen medegedeeld. Vooral bij de Satyr tragopaan werden weer heel wat kruisingen vastgesteld. Hieronder een volledig overzicht van de resultaten tot nu toe.

species	Cabot	Satyr	Temminck
1	13 = 12 + 1	17 = 13 + 4	15 = 10 + 5
2	15 = 15 + 0	24 = 17 + 7	11 = 8 + 3
3	14 = 11 + 3	20 = 14 + 6	12 = 11 + 1
4	24 = 24 + 0	15 = 11 + 4	11 = 10 + 1
5	6 = 4 + 2	26 = 22 + 4	16 = 9 + 7
6	8 = 7 + 1	25 = 13 + 12	14 = 12 + 2
total	80 = 73 + 7	127 = 90 + 37	79 = 60 + 19
hybrids	8.75%	29.15%	24.05%
	total tested:	286 = 223 + 63	% hybrids: 22%

Bij het samenstellen van de nieuwe kweekkoppels voor volgend broedseizoen, blijkt de vraag naar zuivere dieren belangrijk groter dan het huidige aanbod. Vooral voor de Satyr zijn er heel wat vogels te kort om iedereen tevreden te stellen. Dit wijst er alleen maar op hoe belangrijk het is zijn dieren te laten onderzoeken, zodat er een groter aanbod van zuivere nakomelingen komt.

De zevende fase is ondertussen gestart en op een minimum van tijd volzet. De belangstelling vanuit de Europese dierentuinen neemt trouwens ook nog steeds toe. Een achtste fase zal waarschijnlijk nodig zijn.

De kosten bedragen 75 € per staal (70 € voor leden). Wie interesse heeft om deel te nemen, kan best per E-mail contact opnemen met Willy Tieleman: willy.tieleman@skynet.be met vermelding van soort en aantal van de te testen vogels. De nodige inlichtingen worden u dan toegezonden.

De **Focusgroep Kraagfazanten** zit evenmin stil.

Er werden dit jaar weer heel wat nakomelingen van de 5000-populatie genoteerd. Vooral de combinaties met de nieuwe bloedlijnen leverden heel wat gezonde jongen op. Voor de eerste keer in zowat 15 jaar schijnen er geen problemen te zijn om aan de vraag te voldoen. Dit wijst er wel op dat er een hele tijd nodig is vooraleer een zuivere populatie in beschermd milieu groot genoeg is om "sustainable" te zijn. Zelfs dan moeten we nog voortdurend op onze hoede zijn om inteelt of contaminatie vermijden.

Voor de Lady Amherstfazant zal het dus nog wel even duren vooraleer we van deze prachtige soort hetzelfde kunnen zeggen. Toch zijn de vooruitzichten, dank zij de internationale samenwerking, wel degelijk beter dan ooit tevoren. De werkgroep beschikt nu immers over 3.3 gezonde jonge dieren en hoopt dus over enkele jaren een nieuw ringnummer voor de Lady te kunnen aanvragen bij Aviornis.

Het belangrijkste nieuws komt weer van het "**Saving the Edwards Project**".

Het verzamelen van de stalen voor de volgende fase in het DNA-onderzoek loopt volgens schema. Zowel van de Swinhoe-fazant als van de Edwards-fazant en de Vietnam-fazant zijn er al bijna voldoende veerstalen verzameld om met het onderzoek verder te gaan.

Ook de experimenten om de overerving van de witte staartveren bij de Viëtnam na te gaan verlopen volgens schema. Nu de nakomelingen van het eerste proefjaar (2013) geslachtsrijp zijn kunnen er bastaarden onderling worden gekruist enerzijds en teruggekruist met de zuivere types anderzijds. Met de resultaten van deze verschillende experimenten kunnen we op termijn de genetische basis van de verschillen tussen de Viëtnam en de Edwards in kaart brengen.

Voor de liefhebbers blijft het enorm belangrijk de twee vormen strikt gescheiden te houden, aangezien het om natuurlijke variëteiten gaat, die elk hun biologische waarde hebben en bijdragen tot de biodiversiteit. Kruisingen mogen enkel volgens een wetenschappelijk opgezet schema gebeuren en de nakomelingen ervan dienen voor wetenschappelijk onderzoek, maar mogen in geen geval met de zuivere populaties vermengd worden.

Zoals je al elders kon lezen was Dang Gia Tung gedurende een tiental dagen te gast in Europa. Hij sprak in Frankrijk met Alain Hennache en gaf een lezing in Duitsland en in België. Binnen de Viëtnamese Werkgroep die zich met de bescherming en de mogelijke reïntroductie van de soort in haar thuisland bezig houdt, is Tung de enige vertegenwoordiger van de *ex situ*-gemeenschap. Hij is ook de enige in Viëtnam die ervaring heeft met het houden en kweken van de Edwards-fazant in beschermd milieu.

Tijdens zijn verblijf hier hadden we ook de gelegenheid met de sleutelfiguren rond de *ex situ*-conservatie van deze soort samen te zitten. Als resultaat kwamen er enkele belangrijke punten uit de bus die ondertussen door Tung met de mensen in Viëtnam verder besproken zijn. We vermelden enkele van de belangrijkste:

1. Er zullen vanuit Europa zo snel mogelijk enkele geslachtrijpe Edwards-fazanten naar Hanoi worden gezonden om er met de daar aanwezige dieren gepaard te worden. Er is namelijk momenteel een overschot aan hanen. De transfer zal gebeuren tussen Zoo Praag en Zoo Hanoi.
2. Deze vogels zullen hopelijk voor heel wat nakomelingen zorgen, die genetisch beter zijn dan die van de twee partijen afzonderlijk. Wanneer de resultaten van het DNA-onderzoek hier bij ons bekend zijn, is het mogelijk dat nog meer onverwante dieren aan deze populatie in Viëtnam zullen kunnen toegevoegd worden. WPA heeft de nodige ervaring in het kweken en beheren van *ex situ*-populaties en is bereid van advies te dienen.
3. Wanneer het Comité in Viëtnam zou beslissen over te gaan tot eventuele reïntroductie is WPA ook bereid haar ervaring opgedaan bij vroegere reïntroductieprojecten in China, India en Maleisië, ter beschikking te stellen, samen met de richtlijnen van de IUCN en WPA omtrent reïntroductie van soorten.
4. Hanoi Zoo houdt zijn kwetsbare soorten nu reeds in twee gescheiden localiteiten, om bij een eventuele uitbraak van bv. vogelgriep niet alles te verliezen. Moest men het nuttig vinden om elders een bijkomende localiteit met de genetisch meest waardevolle dieren op te richten, wil WPA daar zeker bij helpen.
5. Het kweken van fazanten voor reïntroductie vergt andere faciliteiten dan deze die gewoonlijk in zoos aanwezig zijn. Indien het "Edwards' Pheasant Committee" in Viëtnam besluit tot een reïntroductie programma, wil WPA graag advies verstrekken in dat verband.

Het is wel duidelijk dat dank zij de jarenlange samenwerking tussen Hanoi Zoo en de WPA, waarnaar Tung in zijn voordrachten ook nadrukkelijk verwees, er een vertrouwensband ontstaan is tussen beide partijen. Ook is er de vaste wil van de WPA/ECBG en de EAZA Galliformes TAG om er samen met de mensen in Viëtnam voor te zorgen dat deze prachtige soort niet verloren gaat in de vrije natuur.

De aanwezigen op de vergadering rond het behoud van de Edwards-fazant te Rietberg - Duitsland

Van links naar rechts: Antonin Vaidl (Zoo Praag); Dang Gia Tung (Hanoi Zoo), Tom Kopic (Zoo Praag), Ludo Pinceel (WPA & EAZA Galliformes TAG vice-Chair), Jan Dams (Walsrode & EAZA Galliformes TAG Chair), Ivan Roels, Heiner Jacken, John Corder (allen WPA).

Op bezoek bij andere chapters

In het weekend van 5 en 6 september was het de beurt aan **WPA-Duitsland** om hun jaarlijkse fazantendag te houden .

Als echte fazantenliefhebbers kunnen we dit niet laten voorbij gaan en dus zijn we met enkele auto's richting Duitsland vertrokken . Ook hier was WPA-Benelux sterk vertegenwoordigd.

Het grote evenement was het bezoek aan de Lundifarm . Dit is ingepland op vrijdag namiddag. De Lundifarm bezit een zeer uitgebreide collectie watervogels.

Zowat alle soorten watervogels zijn er vertegenwoordigd. Op het overzichtsplan zie hoe uitgebreid de collectie is. Die is nu recent uitgebreid met fazanten en ruigpoothoenders. We hebben hier ook dan echt van genoten .

we aanwezig bij de lezingen, ondermeer één van onze Focusgroep Tragopanen, om dan in de late avond terug huiswaarts te keren .

Het was een geslaagde fazantendag en we hebben enkele mooie collecties gezien.

Het weekend van 19-

Op dag 2 waren er in de voormiddag enkele hokbezoeken voorzien. We hebben weer enkele pareltjes gezien van volièrès en fazanten . Elke liefhebber heeft toch zijn eigen stijl en doet zijn best om het de dieren zo aangenaam mogelijk te maken .

In de namiddag waren

20-21 september was het de beurt aan **de overkoepelende WPA**.

Hun Annual Convention vond dit jaar plaats in Ierland. Het groene eiland waar het zagezegd elke dag regent. Ierland heeft een zacht zeeklimaat en heeft weinig last van sneeuw en vorst . Dit is ook te merken aan hun hokkenbouw. De winterverblijven voor de fazanten zijn minder uitgesproken als op het continent .

Van deze regen hebben we die 3 dagen trouwens weinig gemerkt . We konden genieten van een stralende zon en een aangename temperatuur .

Dag 1 was een reisdag en was er tevens een bezoek gepland bij een liefhebber met een collectie fazanten en een grote open vijver met vrij vliegend watervogels.

Dag 2 was een bezoek voorzien aan een nieuw aangelegde dierentuin met veel speelgelegenheid voor de kinderen. Het Tayto Park is een samensmelting van een dierentuin en een pretpark. Er is ook een nieuw aangelegde fazanterie. Deze was nog maar enkele dagen

open. De foto's geven meer duidelijkheid. Na de warme lunch in het restaurant waren er een aantal interessante voordrachten in de vergaderzaal van het park. Terug in het hotel was het tijd voor een heus galadiner met als extraatje een optreden van een groepje "River Dancers".

Dag 3 was er een bezoek bij Tommy Haran. Deze man bezit een enorme collectie fazanten. Hij heeft bijna 250 hokken en houdt en kweekt er alle mogelijke fazantensoorten. Het voederen en onderhouden van deze verzameling is een volle dagtaak voor enkele liefhebbers. Zijn echtgenote en dochters hadden zich bovendien

enorm ingespannen om de talrijke gasten van eten en drinken te voorzien. Het was dan ook jammer dat we afscheid moesten nemen om tijdig op de luchthaven te zijn voor de terugreis.

Na afloop van deze drukke weken zijn we toch weer blij om dat we onze buitenlandse lotgenoten (fazantenliefhebbers) weer eens hebben kunnen ontmoeten in deze prachtige kaders. Je staat soms versteld wat er bij onze liefhebbers leeft en aan soorten gehouden worden.

Dergelijke bezoeken zijn steeds zeker de moeite waard. Al is het maar om nieuwe contacten te maken en de oude te versterken.

Foto's zeggen meer dan woorden. Daarom hierbij een greep uit het fotoalbum van deze twee bezoeken. Zie laatste bladzijdes.

Foto's :Ivan Roels en Paulo Raeymaekers

Op bezoek bij onze zuiderburen in Clères - Frankrijk

Op 18 oktober waren we met een kleine delegatie uit WPA Benelux en WPA Duitsland aanwezig op de studiedag van WPA Frankrijk. De studiedag was een gemeenschappelijk initiatief met Aviornis Frankrijk. Net als in de Benelux is er in Frankrijk een goede succesvolle samenwerking tussen beide verenigingen. Het is vaak een kwestie van elkaars krachten te bundelen, elk met zijn sterke kanten om tot een gemeenschappelijk resultaat te komen wat individueel niet haalbaar is. In onze afdeling situeert deze samenwerking zich vooral binnen de werkgroepen (tragopanen – kamhoenders – kraagfazanten- vuurrugfazanten)

De plaats van afspraak was in het alomgekende ‘Parc de Clères’ in het departement Seine-Maritime.

Het ‘Parc de Clères’ is gesticht in 1919 door de ornitholoog Dr. Jean Delacour. Deze locatie is uniek omdat het een Engelse tuin met vele zeldzame planten combineert met enkele historische gebouwen (een ruïne van een middeleeuws kasteel, een landhuis uit de 17e eeuw en het renaissance kasteel, heropgebouwd in de 19e eeuw. In dit mooie park werden verblijven gebouwd voor vogels en dieren die door Jean Delacour werden meegebracht van zijn expedities in Zuid-Oost Azië en Madagascar. In het mooie park werden ook planten, heesters en bomen aangeplant die tijdens deze expedities werden verzameld.

In de voormiddag waren er twee lezingen voorzien:

Over parasieten en tussengastheren en koprologisch onderzoek voor Dr.Vet Yannick Roman

Over broeden, en alle mogelijke problemen die zich kunnen stellen door Alain Hennache

Tijdens de middag hebben we met volle teugen genoten van een rijkelijk Bourgondisch buffet; de tafels werden ruim voorzien van cider en karaffen vol met wijn. Ook de kaasplank achteraf heeft ons weten te bekoren.

Na de middag hebben Julie Lévrier en Thierry Hay de lopende – en toekomstige renovatiewerken aan het ‘Parc de Clères’ toegelicht. Met de huidige beleidsovereenkomst wil men vooral ook investeren om het park- en het parklandschap in stand te houden en waar nodig terug te brengen naar het historische concept, zoals uitgetekend door de Engelse landschapsarchitect Henry Arvey-Tipping in opdracht van Jean Delacour. Er is ook een budget voorzien om de historische volièrres die Delacour heeft laten bouwen te renoveren vanaf 2015 (foto links onder). Een gedeelte van deze volièrres zijn in 2014 al vernieuwd en prachtig aangeplant (foto rechts onder)

In de namiddag werden we uitgenodigd voor een rondleiding doorheen het park onder leiding van Thierry Hay (parkgedeelte) en Julie Lévrier (vogelverblijven). Het was een prachtige dag met een stralende zon, zodat we met volle teugen konden genieten van het mooie park in een herfstkleedje.

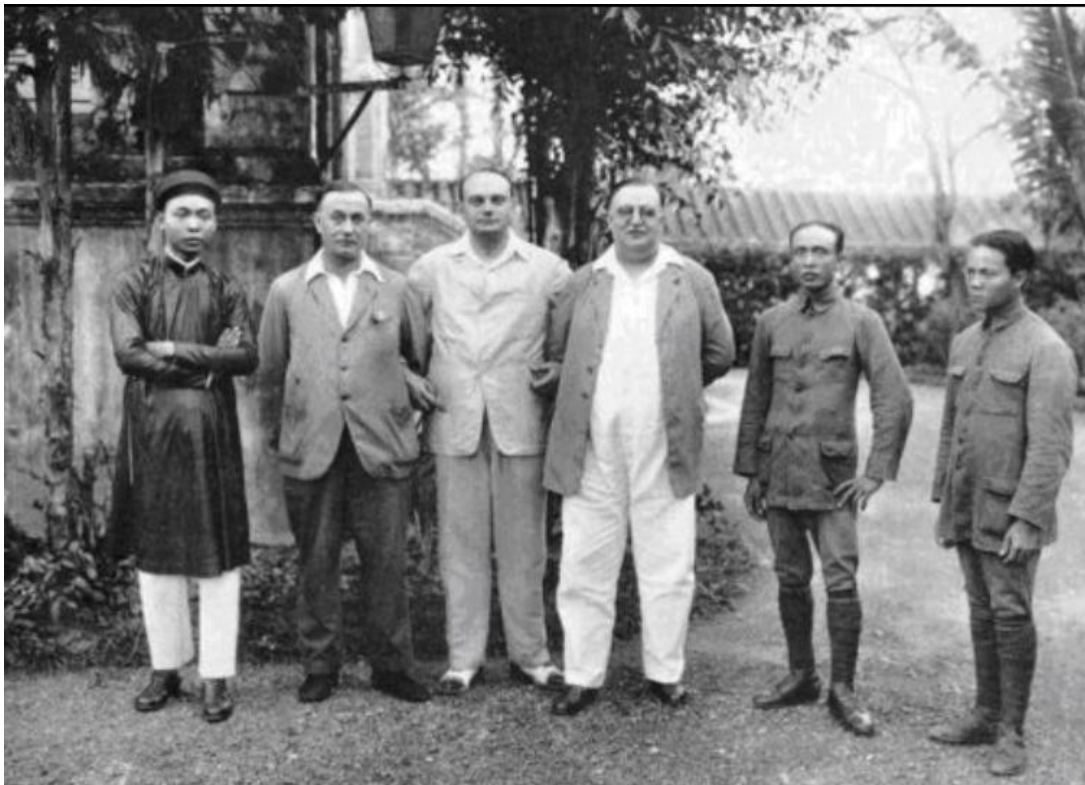
Zoals je kunt opmerken genieten ook de Hokko en de Pauwkalkoen van het stralende zonnetje.

Na de rondleiding werden we verder uitgenodigd om in het kasteel een bezoek te brengen aan de tijdelijke tentoonstelling “ Les expéditions scientifiques de Jean Delacourentre entre 1923 et 1939”

Jean Delacour heeft in de periode tussen 1923 en 1939 maar liefst 7 expedities ondernomen in Indochina en 1 expeditie naar Madagascar. Tijdens deze expedities werden er 30000 vogels en 8000 dieren verzameld, die werden overgebracht naar de Natuurhistorische musea in oa Parijs, London en New York. Er werden ook levende dieren geïmporteerd zoals de eerste import in Europa van 15 Edwards-fazanten in mei 1924. Aan de hand van het verzamelde materiaal en zijn waarnemingen in de natuurlijke leefwereld van de vogels volgden er talrijke publicaties en boeken zoals oa “Oiseaux de L’Indochine” (1945) en “The Pheasants of the World “ (1951) en “Curassows and Related Birds” (1973).

Op deze tentoonstelling worden de wetenschappelijke expedities van deze vogelminnaar mooi geïllustreerd en gekaderd in de tijdsgeest van het begin van de vorige eeuw. Er is ook een presentatie te zien over de impact van deze expedities in de ontdekking van de fauna en flora op aarde. Er zijn ook talrijke foto's afgebeeld van zijn ontmoetingen met wetenschappelijk belangrijke – of historische figuren uit deze periode.

Op onderstaande foto is Jean Delacour (3e van links) afgebeeld naast zijn goede vriend Pierre Jabouille (3e van rechts). Pierre Jabouille was resident in de Quangtri-provincie in het huidige Vietnam. Hij was eveneens een gerespecteerde ornitholoog en had in zijn residentie een reeks volières, waar de eerste Edwards-fazanten, hem bezorgd door de plaatselijke bevolking, werden gehuisvest.

Bij de kamhoenderliefhebbers onder ons zal er nu wel een belletje rinkelen. Jawel één van de 5 beschreven ondersoorten van het rode kamhoen draagt de naam van deze man:

Gallus gallus jabouillei.

Voor de liefhebbers onder ons die zouden geïnteresseerd zijn in het boeiende leven van Jean Delacour (1890-1985) is er goed nieuws te melden. Dit jaar is er een autobiografie verschenen in de Franse taal: “Mémoires d’un ornithologiste” door Jean Delacour in samenwerking met Alain Hennache. Het boekje (277 pag) is te verkrijgen aan 10€ +portkosten bij onze vrienden van WPA France. Meer informatie hierover is te vinden op de website van WPA France <http://wpa-france-galliformes.fr/topic/index.html>

Tijdens deze bijeenkomst in Clères hebben er ook heel wat uitwisselingen van vogels plaatsgevonden, tussen de liefhebbers in Frankrijk onderling doch ook van projectvogels

tussen de chapters onderling. Hierbij zijn er voornamelijk Vietnam-fazanten en Edwards-fazanten vanuit de Benelux en Duitsland naar Clères gebracht. Vanuit verschillende collecties in Frankrijk zijn er dan 11 vogels: voornamelijk Vietnam-fazanten en enkele vogels uit de hybridisatie-experimenten terug meegenomen naar België en Duitsland en verder getransporteerd naar collecties van projectmedewerkers in België, Nederland, Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland.

Het was dan ook een hele opgave zowel voor Julie Lévrier en haar medewerkers in Clères om al deze vogels tijdelijk onderdak te bieden in Clères als voor Laurent Fontaine om alle uitwisselingen te organiseren in Frankrijk. Jullie organisatietalent hebben we heel erg gewaardeerd!

Bij dergelijke uitwisselingen komt heel wat voorbereidend werk bij kijken: zowel rond logistieke aangelegenheden en administratieve afhandeling dienen er heel wat afspraken gemaakt te worden. Deze uitwisseling is tot stand gekomen door uitstekend teamwerk tussen de verschillende chapters:

Foto van links naar rechts: Heiner Jacken (WPA Duitsland), Alain Hennache, Laurent Fontaine, Julie Lévrier (WPA France) en Ivan Roels (WPA Benelux)

Foto's :ArielJacken, <http://www.parcdecleres.net/>, Ivan Roels

Lidmaatschap 2014 - 2015

Voor wie het lidgeld voor het jaar 2014 nog niet heeft overgemaakt wordt het wel de hoogste tijd; wilt u dat s.v.p nog doen.

gewoon lidmaatschap 27 euro
lid begunstiger (fellow) 50 euro
Conservation-lid 115 euro

Het is ook weer bijna tijd om je lidmaatschap voor 2015 te vernieuwen door een storting of overschrijving te doen op de volgende rekeningnummer:

voor het jaar 2015 zijn de gevraagde bijdrages weer onveranderd:

Gewoon lidmaatschap : 25 Euro mits betaling voor 31 januari 2015, daarna 27 Euro

Lid-begunstiger (fellow member) 50 Euro

Conservation-lid : 115 Euro

1093646 ING-bank Nederland

IBAN NL62INGB0001093646

BIC INGBNL2A

WORLD PHEASANT ASSOCIATION NEDERLAND-BELGIE

Wilt u bij het overmaken graag uw naam & lidgeld 2015 vermelden?

Welkom aan nieuwe leden

Dhr Roels Firmin
Dhr Buitenhuis A.J.

België
Nederland

Agenda

- 21 maart 2015 Jaarvergadering WPA-Benelux
- 1-2 mei 2015 ECBG en fazantendag WPA-Oostenrijk
- 4-5-6 sept WPA-UK 40 jarig bestaan WPA
- 11-12 sept WPA-Duitsland Heidelberg

Wie meer informatie wil over één van deze activiteiten, neemt best contact op met het secretariaat.

Foto's :Ivan Roels en Paulo Raeymaekers